

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL DE STUDII SUD-EST EUROPENE

**Corespondenții români de presă și
publicațiile emigrației balcanice
(1877-1916)**

ȘTEFAN PETRESCU

EDITURA ISTROS A MUZEULUI BRĂILEI „CAROL I”

BRĂILA, 2021

CUPRINS

INTRODUCERE	5
Câteva considerații asupra emigrației „sud dunărenilor” și a publicisticii românești	5
Corespondenții de ziare în străinătate	17
Considerații asupra structurii lucrării	22
CAPITOLUL I	
RĂZBOIUL DE INDEPENDENȚĂ (1877-1878)	25
Presa românească la 1877	25
Corespondenții străini în România	27
Agenția Havas	28
Corespondenții de ocazie: negustori și ofițeri activi	29
Corespondențe fanteziste și corespondențe false	31
Portrete de corespondenți	32
Alexandru Ciurcu de la „L’Orient”	37
Ziarele emigrației balcanice în 1877	41
CAPITOLUL II	
ATITUDINEA FAȚĂ DE BULGARI: DUȘMANI SAU PRIETENI?	45
Dobrogea. Români versus bulgari	45
Criza Rumeliei Orientale (1885-1886)	48
Asasinarea lui Stefan Stambolov	55
Inaugurarea drumului de fier București-Sofia	58
CAPITOLUL III	
COMPLICATA RELAȚIE CU GRECII	63
Aromânii în presa greacă	63
Un mariaj regal la Atena	67
Congresul studenților balcanici de la Giurgiu din 1891	70
Câteva cuvinte despre afacerea Zappa	74
CAPITOLUL IV	
RĂZBOIUL GRECO-OTOMAN DIN 1897	77
Opinia publică față de greci	77
Serviciul de poștă și telegraf	78
Corespondenții români la Atena	80
Ecourile războiului în publicistica din România	87
CAPITOLUL V	
CAZUL MIHĂILEANU. CONFLICTUL CU BULGARIA	93
Asasinatul din strada Ceauș Radu	93

Asasinatul politic din Brăila	94
„Peninsula Balcanică” și crima de pe strada Liniștei	95
„Adevărul” la Sofia și campania războinică a ziarului	97
Procesul complotului și al asasinatelor bulgărești	100
Corespondenții de presă pe urmele lui Boris Sarafov	101
„Peninsula Balcanică” post-Mihăileanu	103
CAPITOLUL VI	
PRIETENIA ROMÂNNO-GREACĂ	107
Întâlnirea regilor	107
Planul pentru excursia studenților la Atena	108
Corespondenții de presă în Grecia	109
Organizarea	111
Călătoria de la București la Pireu	114
Sosirea în portul Pireu	116
Studenții români și viața de zi cu zi a poporului grec	118
Orașul Atena văzut de excursioniștii români. Ziua și noaptea	121
De la banchete și serbări la teatru	123
Întoarcerea	125
CAPITOLUL VII	
CU PANA ȘI REVOLVERUL ÎN SLUJBA NAȚIUNII	129
Războiul informațiilor	129
Harta lui Simos	130
Polemică și focuri de armă	131
Apogeul chestiunii aromânești	138
Ziare aromânești în Turcia Europeană	141
Nicolae Furcă și Nicolae Batzaria contra dr. Leonte Anastasievici... ..	143
Mișcarea albaneză din România	143
CAPITOLUL VIII	
CORESPONDENȚE DIN BALCANI ÎN PRIMUL DECENIU AL	
SECOLULUI XX	149
Carol I în Bulgaria	149
Regicidul de la Belgrad	150
Junii turci	155
Corespondențe din Belgrad în 1908	158
Independența Bulgariei	162
CAPITOLUL IX	
RĂZBOAIELE BALCANICE	165
Războaiele balcanice prin ochii corespondenților români de presă	165
Corespondenții ziarelor românești în primul război balcanic	166
Un drum spre Albania	173
Armistițiul și tratativele de pace	174
Corespondenții de presă la Silistra	175

Correspondenții ziarelor grecești din România în primul război balcanic	176
Înfrățirea româno-greacă	177
Correspondenții în al doilea război balcanic: „călătoria de plăcere” pe Dunăre și călătoria în noile posesiuni din Dobrogea	178
Gazetarii în uniformă	180
Gazetarii și Tratatul de la București	182
Ministrul Take Ionescu la Atena	184
CAPITOLUL X	
PUBLICISTICA ROMÂNEASCĂ ÎN ANII NEUTRALITĂȚII (1914-1916)	187
Gazetele politice și opinia publică	189
Ziariști și colaboratori: articolele de fond din presa cotidiană:	190
a) România și interesele balcanice	190
b) Imperiul Otoman în război	192
c) Grecia ezită: demisia lui Venizelos	193
d) Bulgaria și Grecia	195
Ziariștii pe teren: „corespondenții particulari” în proximitatea frontului	199
Grecii, aromânii și albanezii	205
CONCLUZII	213
Anexe	217
BIBLIOGRAFIE	227
Index	245
Ilustrații	261